

Hlas farnosti

ročník
XXV.
č. 19
13.5.2018

Informačný týždenník Rímskokatolíckej farnosti Banská Bystrica-mesto

Z posolstva Svätého Otca Františka

k 52. dňu spoločenských komunikačných prostriedkov

Ľudská schopnosť komunikovať predstavuje v Božom pláne podstatný spôsob, ako prežívať spoločenstvo. Ľudská bytosť, stvorená na obraz a podobu Stvoriteľa, je schopná vyjadrovať, čo je pravdivé, dobré a pekné, a navzájom sa o to s druhými deliť. Je schopná hovoriť o svojej skúsenosti i o svete, a tak vytvárať historickú pamäť a chápať udalosti. Ak sa však človek nechá viesť len svojou pýchou a egoizmom, môže sa stať, že svoju schopnosť komunikovať zneužije, ako to na počiatku ukazujú biblické príbehy o Kainovi a Ábelovi a o babylonskej veži. Prekrúcanie pravdy je typickým znakom takéhoto zneužívania, či už sa prejavuje na individuálnej, alebo kolektívnej úrovni. Naopak, vernosť Božej logike komunikácie vytvára priestor na prejavenie vlastnej zodpovednosti pri hľadaní pravdy a budovaní dobra. V kontexte čoraz rýchlejšej komunikácie a v rámci digitálneho systému pozorujeme fenomén „falošných správ“, tzv. fake news. Tento fenomén nás vyzýva na zamyslenie a pre mňa sa stal podnetom, aby som toto posolstvo venoval téme pravdy, ako to už viackrát urobili moji predchodcovia, počnúc Pavlom VI. Chcel by som tým ponúknuť svoj príspevok k spoločnej snahe zabrániť šíreniu falošných správ a k znovuobjaveniu dôstojnosti žurnalistickej profesie, a tiež pripomenúť osobnú zodpovednosť každého z nás za odovzdávanie pravdy.

Čo je falošné na „falošných správach“?

Fake news je kontroverzný termín, ktorý je predmetom rozsiahlej diskusie. Vo všeobecnosti sa týka šírenia dezinformácie, či už online alebo prostredníctvom tradičných médií. Týmto termínom sa označujú falošné informácie, založené na neexistujúcich alebo skreslených dátach, ktoré sú zamerané na oklamanie či dokonca manipuláciu s adresátmi. Môžu byť šírené cielene, s úmyslom ovplyvniť politické rozhodnutia či podporiť ekonomické zisky.

Efektívnosť fake news spočíva v prvom rade v ich mimetickej povahe, teda schopnosti javiť sa ako hodnoverné. V druhom rade sú tieto falošné, ale pravdepodobné správy zákerné v tom, že sú schopné pritiahnúť pozornosť adresátov, spoliehajú sa na stereotypy a predsudky rozšírené v rámci spoločnosti a zneužívajú rýchle a bezprostredné emócie, ako strach, pohrdanie, hnev a frustrácia. Šíria sa prostredníctvom manipulatívneho používania sociálnych sietí a vďaka ich špecifickému spôsobu fungovania získavajú aj úplne nepodložené správy takú sledovanosť, že často dokonca ani ich hodnoverné popretie nedokáže zamedziť škodám, ktoré spôsobujú.

Ťažkosť s vykorenением fake news spôsobuje aj skutočnosť, že ľudia často komunikujú v rámci homogénnych digitálnych prostredí, ktoré neprepustia odlišné perspektívy a názory. Táto dezinformačná logika vedie napokon len k tomu, že nedôjde k zdravej konfrontácii s inými informačnými zdrojmi, ktoré by mohli spochybniť predsudky a otvoriť konštruktívny dialóg, ale prináša riziko, že sa staneme nedobrovoľnými šíriteľmi sektárskych a nepodložených názorov. Tragédia dezinformácií spočíva v zdiskreditovaní druhého, v jeho predstavení ako nepriateľa, ba až jeho démonizácii, ktorá môže podnecovať konflikty. Falošné správy takto idú ruka v ruke s netolerantnými postojmi a náladami, ktoré môžu skončiť jedine hrozbou ďalšieho šírenia arogancie a nenávisťi. Lebo to je to, k čomu v konečnom dôsledku klamstvo vedie.

„Pravda vás vyslobodí“ (Jn 8,32)

Neprestajná kontaminácia klamstvami napokon zatemní vnútro človeka. Najradikálnejším liekom na vírus klamstva je nechať sa očistiť pravdou. V kresťanskom pohľade totiž pravda nie je len konceptuálnou realitou týkajúcou sa súdov o veciach, ktoré sú buď pravdivé alebo nepravdivé. Pravda neznamená len vyjasňovanie toho, čo je zahalené tmou. Pravda má čo do činenia aj s vnútorným životom. V Biblii má tiež význam podpory, pevnosti, dôvery. Pravda je to, na čom možno stavať, aby sme nepadli. V tomto vzťahovom zmysle je jediným skutočne vierohodným a hodným dôvery, s kým možno počítať – teda jediným „pravdivým“ – živý Boh. Človek teda odhaľuje pravdu zakaždým znova, keď ju zakúša v sebe samom ako vernosť a vierohodnosť toho, kto ho miluje.

Oslobodenie z klamstva a hľadanie vzťahu: hľa dve prísady, ktoré nemôžu chýbať, ak majú byť naše slová a gestá pravdivé, autentické, dôveryhodné. Ak chceme spoznať pravdu, musíme vedieť rozlišovať medzi tým, čo prospeje spoločenstvu a dobru, a čo, naopak, vedie k izolácii, rozdeleniu a rozporom. Pravdu teda neuchopí ten, kto ju považuje za niečo vonkajšie a neosobné; pravda totiž vyviera zo slobodných vzťahov medzi osobami, zo vzájomného počúvania. Navyše pravdu nemožno prestať hľadať, pretože všade sa môže vkradnúť niečo falošné, aj keď hovoríme pravdivé veci. Bezchybná argumentácia sa síce môže zakladať na nepopierateľných faktoch, no ak je použitá na zranenie a diskreditáciu nejakej osoby v očiach druhých, nie je pravdivá, hoci by sa takou aj javila. Pravdivé výpovede môžeme poznať po ovoci: teda podľa toho, či vyvolávajú polemiku, rozdelenie, rezignáciu, alebo vedú k svedomitému a zrelému zamysleniu, ku konštruktívnemu dialógu a k užitočnej činnosti.

Pokoj spočíva v pravdivej správe

Najlepším liekom proti klamstvu nie sú stratégie, ale osoby: osoby, slobodné od žiadostivosti, ochotné počúvať a prostredníctvom snahy o úprimný dialóg umožniť pravde vyjsť najavo; osoby, ktoré sú ochotné zodpovedne používať jazyk, lebo ich priťahuje dobro. Ak je teda spôsob ako zabrániť šíreniu dezinformácií zodpovednosť, potom sa najviac týka toho, kto je z titulu svojej funkcie zodpovedný za informovanie: čiže žurnalistu, strážcu správ. V dnešnom svete žurnalista nevykonáva len remeslo, ale má skutočné poslanie. Jeho úlohou je v rýchлом toku správ a vo víre senzácií pamätať na to, že v centre správy je osoba, nie rýchlosť, akou sa šíri, ani dosah na prijímateľov. Informovať znamená formovať, a to súvisí so životom ľudí. Preto je starostlivé vyberanie zdrojov a ochrana komunikácie procesom, ktorý skutočne rozvíja dobro, vytvára dôveru a otvára cestu spoločenstvu a pokoju.

Preto chcem všetkých vyzvať na podporu žurnalistiky pokoja, čím nemám na mysli žurnalistiku „s ružovými okuliarmi“, ktorá popiera existenciu vážnych problémov a volí len sladkasté tóny. Naopak, mám na mysli žurnalistiku bez pretváranky, ktorá neznáša klamstvo, slogany na efekt a chvastavé reči; žurnalistiku, ktorú robia ľudia pre ľudí a ktorá sa chápe ako služba v prospech všetkých ľudí, osobitne však tých, čo nemajú vlastný hlas – a tých je vo svete väčšina; žurnalistiku, ktorá sa nesnaží narýchlo „upiecť“ správy, ale sa usiluje skúmať skutočné príčiny konfliktov, aby pochopila ich korene a podporila ich riešenie pomocou zavedenia morálnych spôsobov konania; žurnalistiku, ktorá sa zasadzuje za alternatívne riešenia oproti eskalácii senzácií a verbálnemu násiliu. (www.sk.radiovaticana.va)

OZNAMY NA 7. VEĽKONOČNÚ NEDEĽU

14.5.	Pondelok	Sv. Mateja, apoštola, sviatok
16.5.	Streda	Sv. Jána Nepomuckého, kňaza a mučeníka, spomienka
20.5.	Nedeľa	ZOSLANIE DUCHA SVÄTÉHO

- Celý tento týždeň sa pri svätých omšiach modlíme deviatnik k Duchu Svätému.
- V máji sú každý deň v Kostole Svätého kríža pred večernou svätou omšou o 16.30 h. mariánske litánie.
- Vo štvrtok ráno o 7.45 hod. budú v Kostole Svätého kríža májové litánie pre žiakov a učiteľov Základnej cirkevnej školy.
- Budúci víkend bude na Starých Horách turičná púť. V sobotu večer o 17.00 hod. začne večerné bdenie modlitbou vešpier, posvätného ruženca, svätou omšou a ďalším programom. Slávnosť Turíc vyvrcholí v nedeľu na Starých Horách slávnostnou svätou omšou o 10.30 hod.
- Dnes je zbierka na katolícke masmédiá. Za Vaše dary vopred Pán Boh zaplatí.
- S radosťou Vám oznamujeme, že nová dlažba vo svätyni farského kostola je už položená. V časti svätyně bolo urobené podlahové kúrenie. Boli urobené rozvody elektriny silno a slaboprúdu, viaceré stolárske práce a pozlátenie častí liturgického zariadenia vo svätyni kostola. Teraz je rad na nás, vyčistiť celý kostol. Všetko čo sa nachádza v kostole je nutné očistiť. Je potrebné množstvo pomocných rúk. V sobotu 19.5. ráno od 8.00 hod. začneme čistiť kostol. Po skončení upratovania všetkých pomáhajúcich pozývame na pohostenie do školskej jedálne.

Príprava k sviatostiam

- V piatok 18.5. bude o 15.00 hod. v Kostole Svätého kríža farská sviatostná katechéza pre všetkých treťakov, ktorí tento rok 27.5. pristúpia v našej farnosti k prvému svätému prijímaniu.

Kancelária je otvorená:	<u>Pondelok až štvrtok:</u> 8.00 – 12.30 hod.	<u>Piatok:</u> 8.00 – 12.30 a 15.00 – 19.00 hod.
tel.: 048/ 412 45 31	mobil: 0911 880 298	e-mail: bb.mesto@fara.sk web: www.bb.mesto.fara.sk

© Vydáva Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Banská Bystrica-mesto, Námestie Štefana Moysesu I.

Ako týždenník distribuovaný bezplatne. Uzávierka vo štvrtok o 14.00 hod. Reg. č. OMT-OÚ 3/94. Náklad 500 ks.